

دستاوردهای پژوهش و فناوری سال 1402

دانشکده فناوری کشاورزی ابوریحان
تولید کننده: دکتر سید احمد سادات نوری

شرح فناوری

زنیان یکی از مهمترین گیاهان دارویی بومی ایران میباشد که دارای خواص دارویی بالایی است. گیاهی علفی یکساله، از خانواده چتریان با نام علمی *Trachyspermum ammi L.sprague* ارتفاع آن تا 90 سانتیمتر می رسد. دارای گل‌های سفید رنگ و کوچک که به صورت چتر مرکب بر سر شاخه‌ها قرار دارند. قسمت مورد استفاده گیاه میوه آن میباشد که کوچک و بیضی شکل است معطر بوده و بوی تیمول از آن استشمام میشود. این گیاه از متحمل ترین گیاهان دارویی است نسبت به شوری خاک مقاوم و در خاک‌های قلیایی تحمل بسیار خوبی دارد. محصولات مختلفی از زنیان از قبیل روغن زنیان، تیمول و روغن بدون تیمول تولید میشود که دو محصول اول در پزشکی و صنایع پزشکی کاربرد دارد و محصول سوم برای کاربردهای صنعتی و تولید اسیدهای روغن‌های چرب استفاده میشود. اسانس زنیان حاوی تقریباً 50% تیمول است که یک آنتی بیوتیک قوی، ضد اسپاسم و ضد قارچ است.

اهداف طرح

- ایجاد اکوتیپ‌های مقاوم به تنش‌های غیر زیستی شوری و خشکی
- افزایش میزان ماده موثره تیمول
- شناسایی ژن‌های ترپن سینتاز مسیر بیوسنتز تیمول

نتایج طرح

- بررسی و شناسایی تنوع مورفولوژیکی و ژنتیکی جمعیت‌های زنیان
- تولید بذر ایزوله (S1) از 23 اکوتیپ زنیان بومی ایران
- شناسایی ژن‌های ترپن سینتاز مسیر بیوسنتز تیمول
- دستیابی به محیط کشت بهینه جهت کشت بافت زنیان

